

Bijdrage VVD – Visie Weststellingwerf

Voorzitter,

We staan aan de vooravond van een mogelijk historisch besluit voor Weststellingwerf. Na bijna 500 jaar als zelfstandige gemeente gefunctioneerd te hebben zal de gemeenteraad van Weststellingwerf zich vanavond uitspreken over de politiek-bestuurlijke toekomst van onze prachtige gemeente. Aanleiding hiervoor ligt in het feit dat gemeenten - als overheid die het dichtst bij haar inwoners staat – de verantwoordelijkheid krijgen over steeds meer taken en bevoegdheden. Iets wat wij als VVD toejuichen omdat wij vinden dat die verantwoordelijkheden ook bij de gemeente horen te liggen. Verantwoordelijkheden omtrent bijvoorbeeld de zorg die inwoners nodig hebben of vraagstukken met betrekking tot ruimtelijke ordening. Stuk voor stuk zaken die zich dicht bij de burger afspelen en waarvoor dan ook de overheid die het dichtst bij de burger staat zich mee bezig zou moeten houden. Het gevolg hiervan is dat gemeenten steeds meer specialismen in huis moeten hebben om deze verantwoordelijkheden ook uit te kunnen voeren. En om deze specialismen in huis te hebben worden samenwerkingsverbanden aangegaan of kiezen gemeenten er zelfs voor om te gaan herindelen.

De afgelopen jaren heeft Weststellingwerf samenwerking gezocht met Ooststellingwerf en Opsterland om de kwaliteit van de organisatie te verbeteren, de kosten te verminderen, de kwetsbaarheid te reduceren en de klantgerichtheid te bevorderen. De zogenaamde 4 k's. Deze samenwerking heeft geresulteerd in het samenvoegen van een aantal onderdelen die bij één van de drie gemeenten is ondergebracht. De keuze om te gaan samenwerken was een logische keuze aangezien de drie gemeenten geen bestuurlijke problemen kenden en de bestuurskracht van de drie OWO-gemeenten een zelfstandige autonome gemeente rechtvaardigde. De evaluatie die vorig is uitgevoerd omtrent de OWO-samenwerking gaf echter aan dat het werkelijke resultaat van de aangegane samenwerking beperkt was en gaf als aanbeveling dat er een ambtelijke fusie tussen de drie gemeenten noodzakelijk was om meer voordeel uit de samenwerking te halen. Dit is een vergaande ontwikkeling en daarom voor de gemeenteraad unaniem aanleiding om een politiek-bestuurlijke visie op Weststellingwerf te laten opstellen met input vanuit onze inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld. Het rapport en de mogelijke scenario's bespreken we vanavond.

De VVD is ervan overtuigd dat als we niks doen we zonder problemen als Weststellingwerf nog 5-10 jaar vooruit kunnen als zelfstandige gemeente. We zullen de komende jaren zeker nog voldoende bestuurskracht hebben en de dienstverlening op peil kunnen houden. Maar willen we na die 5-10 jaar nog een organisatie neer kunnen zetten waar vakkundige ambtenaren willen werken, die de best mogelijke dienstverlening biedt aan onze inwoners en ondernemers tegen de laagst mogelijke lasten, dan is het nu wel tijd om een stip op de horizon te gaan zetten. Uitgangspunt bij het zetten van die stip op de horizon zijn altijd onze inwoners en ondernemers. Wij willen onze inwoners nu én in de toekomst optimale dienstverlening bieden tegen zo laag mogelijke lasten. Dat betekent de best mogelijke zorg, een veilige woonomgeving en een goed voorzieningenniveau. Meer specifiek een lokale overheid die er is als je een paspoort nodig bent, die het huisvuil wekelijks ophaalt en die de wegen strooit als het ijzelt en dit ook nog eens doet tegen lage lasten. Kortom een kleine krachtige en betrokken overheid die er is wanneer je hem nodig bent maar vooral ook niet in de weg staat als je hem niet nodig bent.

En om die overheid neer te kunnen zetten ziet de VVD een bestuurlijke fusie op termijn als noodzakelijk. Wij zijn ervan overtuigd dat een gemeente met 25.000 inwoners te klein zal zijn om een ambtelijke organisatie neer te zetten die de taken die we al hebben en de taken die we nog krijgen op een kwalitatief goede, efficiënte wijze en tegen lage kosten kan uitvoeren. Bovendien zien we om ons heen nagenoeg alle gemeenten opschalen. Sudwest Fryslan, De Friese Meren en De Waadhoeke in NW Friesland zijn hier recente voorbeelden van. Willen we in de toekomst ook naar deze gemeenten en richting de provincie een krachtiger partner zijn dan is het wenselijk om op te schalen.

Het aangaan van verdergaande samenwerkingsverbanden waarbij we als gemeente zelfstandig blijven zien wij niet zitten. Dat zal leiden tot het aangaan van verbanden waar de democratische legitimiteit ontbreekt en waar de gemeenteraad en daarmee indirect de inwoners en ondernemers niks tot weinig meer over te zeggen hebben. Een onwenselijke situatie vinden wij. Om diezelfde reden zien wij een ambtelijke fusie als stip op de horizon ook niet zitten. Een ambtelijke fusie werkt in onze ogen bovendien inefficiënt. Je hebt namelijk één ambtelijke organisatie die drie gemeenten met verschillend beleid moet gaan dienen. Een ambtelijke fusie zal ons inziens ook een opmaat zijn tot een bestuurlijke fusie. De VVD kiest er dan liever voor om direct door te pakken. Wat ons betreft vallen een aantal scenario's die geschetst worden in het rapport dan ook af omdat die niet gestoeld zijn op een bestuurlijke fusie. Het gaat dan om scenario 1 'Zelfstandig, maar niet alleen' en scenario 3 'De som der delen versterken door te verdelen'.

Blijven er 3 scenario's over waar we een keuze uit kunnen maken. In al deze 3 scenario's is de gemeente Ooststellingwerf wat de VVD betreft een partner waar we bestuurlijk mee willen fuseren. De gezamenlijke geschiedenis en overeenkomsten in identiteit maken dat de beide Stellingwerven samen in een groter verband de uitdagingen voor de toekomst aan kunnen. Bovendien is er beleidsmatig en in de uitvoering ook al veel samenwerking tussen beide Stellingwerven te zien. Maar een gemeente met 50.000 inwoners is volgens ons niet groot genoeg om de uitdagingen voor de toekomst te kunnen borgen. 50.000 inwoners is de onderkant van de hedendaagse norm en zal op bepaalde beleidsterreinen nog steeds leiden tot bestuurlijke samenwerking met gemeenten om ons heen. Wat de VVD betreft zullen we daarom op zoek moeten naar een derde partner die ons éxtra kan versterken. Het rapport noemt vier potentiële partners waar naast Ooststellingwerf mee gefuseerd kan worden: Opsterland, Heerenveen, Steenwijkerland en Westerveld. Bij de zoektocht naar deze versterking weegt de VVD de economische component sterk mee waarbij het uitgangspunt blijft dat we het beste doen voor onze inwoners en ondernemers.

Opsterland is een partner waar we op dit moment al op verschillende vlakken mee samenwerken. Deze samenwerking koesteren we en zullen we op de korte termijn, totdat er mogelijk een definitief besluit tot herindeling wordt genomen, ook voortzetten. Over de toegevoegde waarde van Opsterland in een mogelijk toekomstige herindeling is het rapport duidelijk. Opsterland komt eigenlijk nauwelijks voor in de beleidsdocumenten van Weststellingwerf, behalve incidenteel in gezamenlijke uitvoering. Er is geen 'omvattend denken vanuit het hele OWO gebied' aangetroffen en Opsterland en Weststellingwerf delen (tot nu toe) te weinig om intensief samen te kunnen werken qua bestuur en beleid. Het simpelweg zijn van een plattelandsgemeente in dezelfde regio is een onvoldoende basis. Ook buiten het gemeentehuis blijkt Opsterland geografisch en mentaal ver weg te liggen. Opsterland wordt door Rijnconsult dan ook niet als logische keuze gezien. Niet qua schaal, niet qua match met de bevolking en ook niet qua organisatiecultuur van de beide gemeenten. Bestuurlijk zou je daar echter anders tegenaan kunnen kijken. Wij sluiten de optie dat Opsterland opgaat in een fusiegemeente met Weststellingwerf en andere partner (dan wel partners) dan ook niet uit. Wel moeten we ons realiseren dat je niet een te grote gemeente gaat neerzetten. Wij vinden het belangrijk dat de identiteit van Weststellingwerf ook in een nieuw te vormen gemeente herkenbaar blijft en we vinden het van belang dat een gemeentebestuur en de organisatie zichtbaar en dicht bij haar inwoners blijft staan. Een organisatie kan op een gegeven moment ook te groot worden waardoor de voordelen teniet gedaan worden.

Het scenario Saksenland waarbij Weststellingwerf met Ooststellingwerf, Steenwijkerland en Westerveld één gemeente zou gaan vormen vinden we een interessant scenario met name kijkend naar de dominant Saksische cultuur die ons verbindt. We vinden de economische component die de extra meerwaarde voor een nieuw te vormen gemeente zou kunnen vormen hier echter minder in terug komen. Bovendien zou je over maar liefst twee provinciegrenzen heen gaan wat op papier zeker mogelijk is maar in de praktijk nog wel grote belemmeringen met zich mee zal brengen. Wij zien een duidelijke meerwaarde voor een nieuw te vormen gemeente om met Westerveld en met name Steenwijkerland een wat bredere economische agenda op te stellen zonder bestuurlijk te fuseren. Wij zouden dan ook willen pleiten voor een economische zone langs de A32 die een brug zou kunnen vormen tussen Friesland en Overijssel. Iets waar ook de onlangs uitgebrachte beleidsbrief economie van de provincie aandacht voor heeft. Die spreekt in haar beleidsbrief over: *"Werken vanuit maatschappelijke opgaven betekent bovendien dat de provincie vaker over geografische en bestuurlijke grenzen heen moet kijken. Regionale, provinciale en nationale grenzen zijn ondergeschikt."*

Het voorkeursscenario van de VVD is scenario 2: Poort van Friesland. Een krachtige gemeente, met een sterke regionale en zelfs nationale positie precies tussen Friesland, Overijssel en Drenthe in. Een gemeente die de spil kan zijn voor economische en toeristische ontwikkeling. Er is een sterke economische as van Heerenveen-Wolvega langs de A32 en via de N351 ook naar de N381 en het biobased EComunity park. Er is een grote rijkdom aan natuur met uitstekende kansen voor toerisme en recreatie (denk aan Appelscha e.o.) en er zijn topsportfaciliteiten zoals een schaatsstadion, een drafbaan en een voetbalstadion. Er is een hoog voorzieningenniveau met een goede balans tussen stedelijk gebied en platteland. De ambtelijke organisatie zal van meer dan voldoende omvang om toekomstbestendig te zijn en kan circa 80% van de uitvoering in eigen hand houden.

Het amendement dat wij samen met PvdA, CDA en GroenLinks zullen indienen geeft onze stip op de horizon weer vanuit Weststellingwerf. Ik vind het van kracht getuigen van deze gemeenteraad dat we zo eensgezind over onze grenzen heen durven te kijken naar de toekomst. Uiteraard beseffen we ons ook terdege dat we die keuze niet alleen maken maar dat dit een traject zal zijn waarbij ook de gemeenten met wie wij onze toekomst zien zich herkenbaar in deze samenstelling terugvinden, maar vooral ook de meerwaarde ervan inzien. Alleen ga je sneller, samen kom je verder. Het is nu aan ons college om het voorkeursscenario van de gemeenteraad te gaan verkennen en wij vragen het college om uiterlijk in april 2017 een plan van aanpak aan de raad voor te leggen.

Tot zover in eerste ronde,